

Lastentarhanopettajakoulutuksen lehtorin arkea. Jyrki Reunamo seuraamassa opiskelijoiden Anne Sivulan (vas.) ja Hannele Häyrisen harjoittelua Sinivuoren päiväkodissa Helsingin Pukinmäessä.

Työtä opiskelijoiden ja lasten parissa

Lastentarhaopettajakoulutus on ollut melkoisten muutosten kourissa viimeiset vuodet. Kahdeksan vuotta sitten aiemmin opistotasoisena ollut koulutus siirrettiin osaksi Helsingin yliopistoa. Uusi asema ei ole ollut aivan ongelmaton. Kuinka yhdistää yliopiston asettamat tavoitteet käytännön työn vaatimuksiin?

Lastentarhaopettajakoulutuksen lehtori **Jyrki Reunamon** mukaan yliopistotasoiseksi muunnetun alan heikkoutena on, että akateemisessa maailmassa sille ei ole vielä kertynyt riittävästi kontakteja, ei traditioita eikä meriittejä.

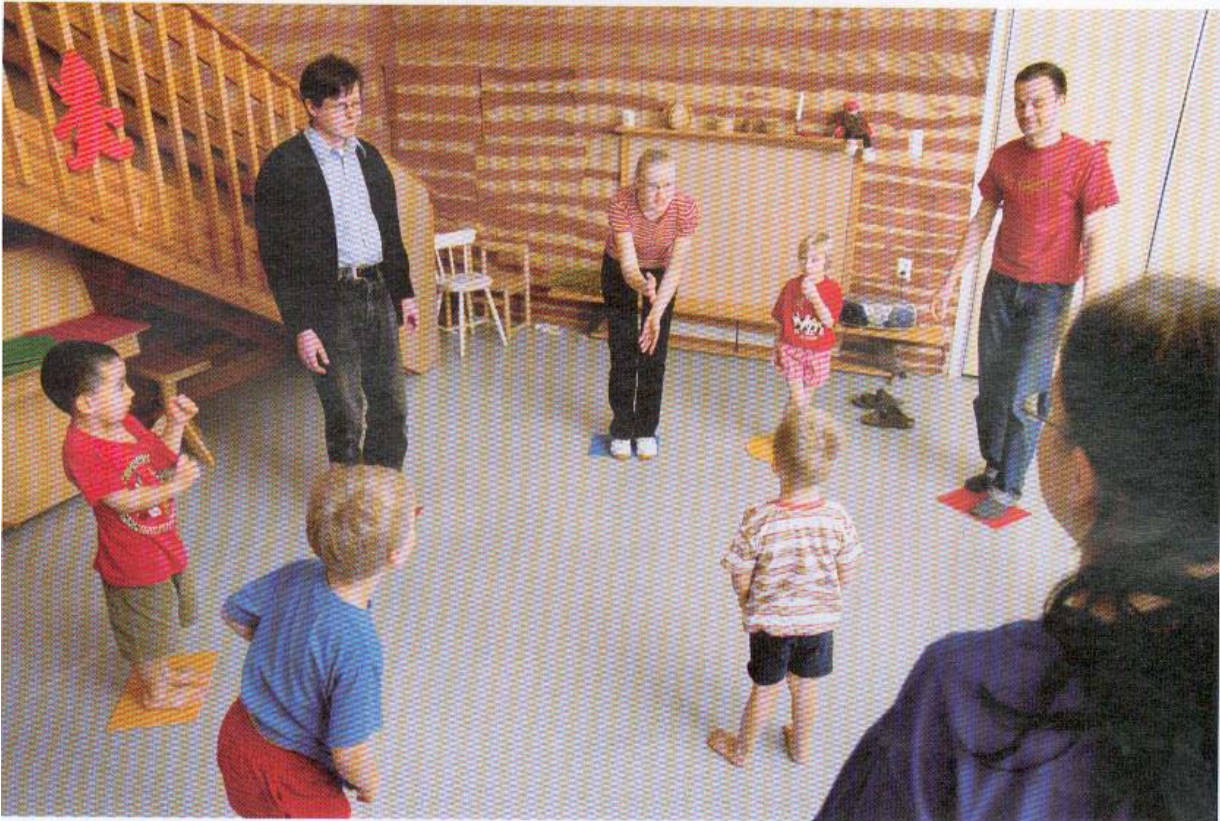
- Meidän täytyisi osoittaa, että olemme tarpeellisia myös yliopiston kannalta tarkasteltuna. Emme ainoastaan tuota lastentarhaopettajia, vaan samalla luomme lapsuuden kulttuuria sekä integroimme lasten ja aikuisten yhteiselämää, Reunamo sanoo.

Varhaiskasvatuksen perinteeseen kuuluu **Fröbelin** ajatus, että ihmisen tulisi säilyttää balanssi ja suhteellisuudentaju voidakseen osallistua

kokonaisuuden muotoutumiseen. Yliopistossa taas on vallalla analyyttinen ja kriittinen traditio.

- Oma alani ei ole samojen traditioiden kahleissa kuin vanhat tieteet, siksi meillä on matalampi kynnys sijoittaa ilo, ihme ja turvallisuus osaksi tieteen prosessia, Reunamo uskoo.

Reunamo on itse koulutukseltaan lastentarhanopettaja, hän valmistui vuonna 1981 Turun yliopiston yhteydessä toimivasta kaksivuotisesta lastentarhaopettajaopistosta, käytännön työkokemusta on kertynyt päiväkodista. Vuonna 1998 hän väitteli kasvatustieteen alalta lastentarhaopettajakoulutuksen kehittämisestä.

Jyrki Reunamon mielestä teoreettiset ja käytännölliset taidot eivät nykykoulutuksessa kohtaa riittävästi. Lastentarhanopettaja Jerkka Laakkonen (oik.) mukana ohjaamassa leikkejä.

Hänen mielestään parasta olisi, jos alan opiskelijat voisivat itse osallistua oppialansa kehitykseen.

- Toivottavaa olisi, että opiskelussa voisi olla tutkiva ote ilman, että edettäisiin opintoviikkokasauksissa. Varhaiskasvatustieteen on tarkoitus olla perusta lastentarhanopettajien työhön. Käytännössä lastentarhanopettajan täytyy työskennellä elämän koko kirjon kanssa eikä silloin pelkkä tieteellinen kriittisyys riitä: pitää myös hyväksyä elämä karvoineen päivineen.

Teoria ja käytäntö käsikkäin

Koulutuksen muutosten myötä tutkimusmenetelmät ovat muuttuneet, teoriaa on tullut lisää ja käytännön harjoittelu on vähentynyt.

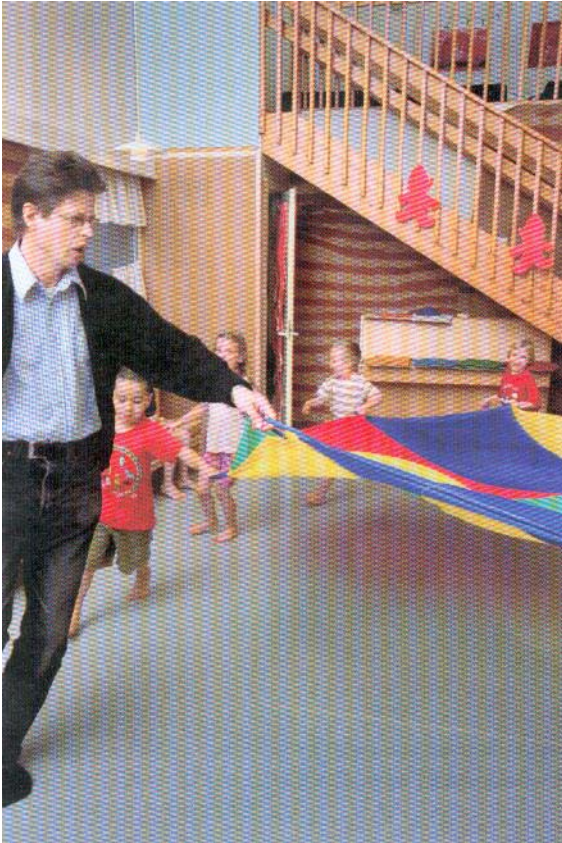
- Tutkimus ja käytäntö pitäisi kytkeä yhteen alusta lähtien. Tilanne on tällä hetkellä hieman epäselvä, koska vallalla on niin monia mielipiteitä. Siirtyessämme yliopiston yhteyteen tuli paineita vähentää opiskelijoiden harjoittelua, nyt sitä ei minun mielestäni ole enää tarpeeksi vaikkakin harjoittelua on enemmän kuin muilla aloilla. Teoreettiset ja käytännölliset taidot eivät ainakaan minun mielestäni kohtaa riittävästi. Yliopisto on muutenkin lasten kengissä käytännön ja teorian yhdistämisessä, Reunamo sanoo.

Lehtorin omaan työpäivään kuuluu opetuksen ja proseminaariryhmän ohjauksen lisäksi harjoittelun ohjausta. Reunamo seuraa opiskelijoiden työtä päiväkodeissa ja saattaa vaikkapa askarrella lasten kanssa.

Oppialan seuraava muutos on käsillä vuoden alussa, jolloin lastentarhaopettajakoulutus siirtyy osaksi käyttäytymistieteellistä tiedekuntaa muun muassa kasvatustieteen laitoksen, opettajankoulutuslaitoksen, psykologian alan ja fonetiikan laitoksen kanssa. Yhteistyötä helpottanee se, että laitokset sijaitsevat myös fyysisesti lähellä toisiaan Siltavuorenpenkereellä.

- Käytännössä muutos toivoakseni merkitsee opiskelijoille lisää valinnanmahdollisuuksia esimerkiksi sivuaineopinnoissa. Täytyy pohtia myös sitä, kuinka saada lastentarhakoulutuksesta selkeämpi väylä maisterinkoulutukseen nykyisen kandidatuksien sijasta. Toistaiseksi sivuaineet ovat tiukasti määriteltyjä eikä niissä voida huomioida opiskelijoiden yksilöllisiä taipumuksia. Maisterintutkinto ei itsessään ole mikään autuaaksi tekevä asia, mutta työelämässä se on pätevyysvaatimus moniin virkoihin.

Vuosittain koulutukseen otetaan sata uutta perusopiskelijaa ja kaksikymmentä maisteriopiskelijaa. Opiskelijat ovat pääasiassa naisia, myös laitoksen henkilökunnassa vallitsee naisemmistö. Alalla

Varhaiskasvattajan mielestä yliopistojen pitäisi työnantajana tukea enemmän perheitä. Kolmen lapsen isänä Reunamo tietää kuinka vaikeaa on järjestellä työasioita, jos lapsi sairastuu.

vaikuttaa edelleen vahva eettinen perinne: tärkeintä on tehdä hyvää työtä lasten hyväksi.

- Yliopistomaailmaan liittymisessä yksi shokki on ollut se, että käytännössä lapsen etua ei enää aseteta koulutuksessa etusijalle. Tärkeämpää on meritoitua tutkimuksen kautta, se on kova pala enkä tiedä miten siihen suhtautua. Tieteen periaatteet eivät nimittäin voi määrätä kasvatuksen lähtökohtia. Yliopiston mittareilla koulutuksemme on hyvää, jos tuotamme paljon yliopistoperinteen mukaista pätevää tutkimusta. Väittäisin, että se ei ole sama asia kuin hyvän lapsuuden tai perheen asian edistäminen.

Päiväkoti yliopiston yhteyteen?

Varhaiskasvattajan mielestä yliopiston pitäisi työnantajana tukea perheitä, nyt vaikuttaa melkein siltä, että se pikemminkin vierottaa vanhemmat ja lapset toisistaan. Kolmen lapsen isänä Reunamo tietää itsekin, kuinka hankalaa on järjestellä luentoja ja muita työasioita jos lapsi sairastuu.

- Yksi tukipalvelu, jonka tarpeellisuutta olen joskus miettinyt, voisi esimerkiksi olla lastentarhaopettajakoulutuksen ylläpitämä harjoittelupäiväkoti, jonne yliopistolaiset voisivat tuoda lapsensa. Samalla lastentarhakoulutus saisi näkyvyyttä

yliopiston tasolla ja opiskelijamme alan töitä. Varmasti päivähoitomahdollisuus tehostaisi työntekijöiden viihtyvyyttä työtehon lisäksi, Reunamo pohtii.

Reunamo korostaa hyvän lapsuuden merkitystä entistä pirstaleisemmassa maailmassa, jossa vanhempien aika ja energia kuluu usein työputkessa. Mutta mistä sitten tietää, mitä on hyvä lapsuus?

- Sitä juuri täytyykin tutkia ja nimenomaan osana opiskelua, siksi lasten tarvitsisi olla meidän keskuudessa. Muissakin tieteissä tehdään laboratoriokokeita ja kenttämatoja, niin myös meidän alalla. Tuskailen itse oman työni ja isyyden ristiriidan välillä, se antaa enemmän tuntumaa alaan kuin kirjallisuuden lukeminen. Esimerkiksi päiväkotiryhmiä on vierailtu laitoksen tietokonehuokassa opettelemassa opiskelijoiden kanssa tietokoneen käyttöä. Se on tehokasta, aikuinen oppii konkreettisesti, mitä yhdistelmä lapsi ja tietokone tarkoittavat.

Tällä hetkellä Helsingissä lakkautetaan päiväkoteja ja vaivalla luodut yhteistyökuviot rikotaan, se on lyhytnäköistä.

- Perheitten ongelmat ovat lisääntyneet, vanhemmat ovat avuttomampia ja sukupolvien välinen ketju on katkennut. Päiväkodeissa lasten ongelmien käsittelyyn kuluu paljon aikaa. Oman haasteensa asettavat eri kulttuureista tulevat. Maahanmuuttajien kulttuurin tukeminen on vaikeaa käytännössä. Työntekijät eivät oikein pysty tekemään yhteistyötä vanhempien kanssa jos yhteistä kieltä ei ole. Se hankaloittaa pienen lapsen elämää.

Teksti: **Arja-Leena Paavola**

Kuvat: **Veikko Somerpuro**